Anders Ruby

Cand.mag. i idehistorie

Brian Benjamin Hansen

Ph.d., adjunkt

*Højskolen for Videreuddannelse og Kompetenceudvikling,
VIA University College, Aarhus*

Pseudonymitet, anonymitet og kollektivitet: Center for Vild Analyses forsøg med uvæsentliggørelse af afsenderidentiteten

Abstract

The article argues that experimental writing practices in humanistic research are absent but desirable. The starting point is a diagnosis of an unfortunate and extensive tendency in today's humanistic research: that it must be restlessly translated into/through popular dissemination. The authors' thesis is that the focus on popular dissemination of research results has removed the possibility of questioning the conditions of the enunciation itself, which has brought about a "fatigue in thinking" and "ego-limited prose". The article revitalizes three strategies of enunciation (pseudonymity, anonymity and collectivity) to show how humanistic research can be other than just mere distribution of knowledge; that it can also challenge the way of thinking as such. The article's concept of enunciation is derived from a Jacques Lacan-inspired psychoanalysis. Analytically the outset is the Danish think tank Center for Wild Analysis, which since 2006 has worked with different ways of undoing the significance of the author.

Formidlingens ideologi gennemsyrrer i dag den humanistiske forskningspraksis. Den humanistiske forsker kan ikke blot låse sig inde i sit elfenbenstårn, men skal være sensitiv over for den virkelige verdens kontekst og problemer, hedder det, samt være et slags videnslager, som vi samfundsmæssigt kan trække på, hvis vi vil vide noget om en tænker, et land eller en teoretisk position på ti minutter, eller hvis vi har brug for viden om eller i praksis. Formidling og vidensdeling handler om, at viden skal cirkulere uden nævneværdig friktion og hurtigt finde sin plads, hvor det gør mest nytte for samfundet, som vi kender det, og for vores vækst og konkurrenceevne. Formidling er således ikke blot det, som "les fast thinkers", som Pierre Bourdieu kaldte mediefilosofferne på hans tid, udøver, hvor begreber bruges nonchalant og blandes sammen i postmoderne forvirring, det er også selve det (åbenlyst) skjulte paradigme under hele vores måde at tænke på: Hvis en ide ikke kan

formidles, så findes den ganske enkelt ikke. Ideer og projekter *er* kun, hvis de hurtigt og smertefrit kan omsættes til konkrete forståelsesrammer, anbefalinger eller handlingsanvisninger. Således får den humanistiske forsker også en ny og temmelig låst rolle: Han eller hun er tvunget til at være den entydige bærer af sit forskningsresultat. Det giver knas i formidlingsmaskinen, hvis man for eksempel hævder, at ens arbejde ikke blot er et stykke viden, men også en måde at tænke og udfordre tænkningen på. Søren Kierkegaard, eller for den sags skyld nogle af de ikke så fjerne franske tænkere, som Jacques Derrida, Gilles Deleuze, og måske endda Pierre Bourdieu, ville ikke have overlevet mange forskningsansøgningsrunder i dag.

Baggrunden for denne artikel er denne træthed i tænkningen, forstået som en træthed i selve tænkningens form, der har "sat sig" som formidling. Spørgsmålet om, hvordan man skriver, og hvordan man mere generelt henvender sig, er underbelyst og udforsket i den humanistiske forskning i dag, på trods af (og netop på grund af) det enorme fokus på formidling. Vores tese er, at dette ikke kun betyder noget for den humanistiske tæknings retorik, men er et grundlagsproblem. Der er ting, som ikke kan tænkes, hvis mulighederne for, hvad vi som forskere kan med vores skrift og tale, med vores "udsigelse" i bred forstand, ikke længere undersøges og udfordres.

Vi vil i artiklen skitsere tre udsigelsesstrategier, som kunne være af interesse for en fornyet fornemmelse for udsigelsens betydning for den humanistiske tanke: Pseudonymitet, anonymitet og kollektivitet. Ideen er at vise, hvordan disse strategier åbner op for spørgsmålet om, hvordan humaniora kan være andet og mere end blot viden, nemlig også et spørgsmål om, *hvem* der tænker og *hvordan* der tænkes. Vi lægger i artiklen ud med en præsentation af den danske tænketank Center for Vild Analyse (CVA), der taler og skriver kollektivt, og som bedriver psykoanalytiske og filosofiske analyser af politiske og kulturelle forhold i samtiden.¹

CVA optræder som aktuelt eksempel på et eksperiment med udsigelsen og er interessant at undersøge, idet tænketanken til dels har eksperimenteret med alle de nævnte udsigelsesstrategier. En gennemgang af CVAs hidtidige historie peger på, at både pseudonyme, anonyme og kollektive strategier har været i spil, samt at der også har været en interessant udvikling i CVAs brug af eller praksis omkring disse strategier. Med CVA som udgangspunkt håber vi således at kunne favne væsentlige aspekter af alle strategier, samt til sidst at kunne diskutere det særegne ved CVAs praksis, der kan forstås som et arbejde med at uvæsentliggøre afsenderidentiteten.

Center for Vild Analyse

CVA har eksisteret som en tænketank siden 2006. Eller rettere har CVA siden da eksisteret under skiftende selvbeskrivelser. Først var tænketanken en blog, hvor en række anonyme skribenter postede indlæg og – under pseudonymer – kommenterede hinandens indlæg og kommentarer. Siden skrev en gruppe på fire bogen *Knoldesparkeren, flottenheimeren og*

¹ Begge denne artikels forfattere er eller har været tilknyttet CVA – den ene som en del af skrivekollektivitet, den anden som praktikant i efteråret 2012. Denne artikel er dog ikke skrevet *som* CVA, men som et forsøg på at almenligne nogle erfaringer fra dette skrivekollektivs praksis. Den er altså *om* CVA, som behandles i tredje person.

glatnakken: Et klassebillede af det danske samfund (2009) under navnet CVA. Disse fire var, og havde hele tiden været, en gruppe i gruppen (centralkomiteén), der arbejdede tæt sammen om projektet med at oprette CVA som platform. Den store gruppe, under bloggen, opløstes, men arbejdet opsamledes i udgivelsen *100 vilde analyser* (2009), som udkom kort efter den første bog.

Fra omkring 2009 og frem forstod centralkomiteén sig som en tænketank, eller rettere som en tvivletank, der – blandt andet med baggrund i bogen om knoldesparkeren – leverede vilde analyser af samfunds- og politiske forhold. En gængs måde at præsentere centeret på ville således netop være som modstykke til traditionelle politiske tænketanke med en relativt afgrænset og fast defineret agenda – f.eks. ”skatten skal ned”, eller ”mere grøn politik”. Centeret ville *det hele*, dvs. analysere og udfordre en hel politisk formation eller ramme og kunne i sagens natur således ikke definere sin agenda eller sit endemål på forhånd. Der var tale om en slags dogmatisme på det nyes vegne, som fandt et perfekt udtryk i Sigmund Freuds gamle definition på såkaldt ”vild psykoanalyse”, nemlig en psykoanalyse, der går alt for hurtigt frem, og som fremprovokerer forandring i patienten, snarere end den tager patienten med på råd i denne proces. Karl Marx, Sigmund Freud og den franske psykoanalytiker Jacques Lacan har gennem hele centerets levetid været centrale for dets virke.

Knoldesparker-bogen blev skrevet som Center for Vild Analyse, men også påført navnene på de fire personer i centralkomiteén. Erkendelsen var nemlig, at både anonymiteten og pseudonymiteten, som den var blevet undersøgt på bloggen, havde sin ulemper. Blandt andet at der opstod spekulationer om ”bagmændene”. Centralkomiteén erkendte delvist teoretisk, men også praktisk, at det farlige og udfordrende for en offentlig debat ikke så meget var det anonyme eller pseudonyme, men snarere det kollektive element i projektet. Dvs. det, at ikke kun én skriver under på en tekst eller taler med én stemme, men at flere gør det, samtidig med at tænkningen ikke lukkes omkring en foruddefineret agenda. En femte analytiker stødte til centralkomiteén efter knoldesparker-bogen, og i denne form har centeret produceret tekst og tale siden. Blandt andet skrev CVA i 2012 bogen *Særklasse – den tøvende revolution*, som udforskede et nyt kollektivitetsbegreb. Desuden har centeret siden 2010 haft en ugentlig klumme i avisen Dagbladet Information, samt det sendte fra november 2011 til december 2012 i alt 61 radioprogrammer på den landsdækkende radiokanal Radio24syv, hvor fem stemmer opførte sig som én, dvs. uden unødvendig brug af personnavne på de talende kroppe.

I 2014 fremstår CVA som ”et sted for tænkning”, hvor der netop søges en slags mellemvej mellem et kollektivt projekt på den ene side og en afslappet holdning til ”personerne bag” på den anden. Som centeret udtrykker det på deres hjemmeside: ”Det er ikke hemmeligt, hvilke personer der står bag CVA. Men det er heller ikke vigtigt” (www.centerforvildanalyse.dk, 26.02.14). Man kan sige det på den måde, at centeret stadig arbejder på det, som var projektet fra begyndelsen, nemlig at uvæsentliggøre de afsender-identiteter, som er involveret i projektet. Som centeret gentagne gange har slået fast, så står identiteten ofte i vejen for argumentet. Som det formuleres allerede i *100 vilde analyser*:

Problemet med virkelige skribenter og meningsdannere er ofte, at de fylder for meget i forhold til det, de vil sige. I stedet for at tage afstand fra alle mulige tendenser i denne verden, og dermed skabe et billede af os selv som en bestemt type meningsdannere, tager vi derfor afstand fra os selv. (CVA, 2009: 9)

At tage afstand fra sig selv betyder, at man kan tænke andet og mere, end man troede muligt. For at opretholde en sådan tænkning, på afstand og på trods af identiteten, kræves dog netop det, vi kalder en udsigelsesstrategi. I det følgende vil vi introducere mere teknisk til begrebet om en udsigelsesstrategi, samt diskutere den pseudonyme og den anonyme strategi nærmere, før vi i artiklens sidste del vender tilbage til CVAs kollektive strategi.

Udsigelse, cogito, tænkning

Når vi taler om udsigelse og udsigelsesstrategi, befinder vi os i et vokabular, præget af den franske psykoanalytiker Jacques Lacan. Lacans forfatterskab er notorisk vanskeligt, og vi vil her holde os til nogle grundantagelser hos ham, der angår sproget og sprogets betydning for dannelsen af det menneskelige subjekt, samt for dette subjekts bevidste og ubevidste tænkning. Vi præsenterer dog således, skønt introducerende, selve kernen i Lacans forfatterskab, der netop angår en slags syntese af Freuds oprindelige psykoanalytiske opdagelser med strukturalistisk sprogteori.²

Lacans pointe er, at der er forskel på udsagnets niveau og udsigelsens niveau. Basalt set er det menneskelige subjekt bestemt ved at være splittet mellem dets udsagn (det, jeg helt konkret siger, skriver osv.) og dets udsigelse (det, jeg hele tiden *ikke* får sagt). Subjektet har hos Lacan undergået en såkaldt "symbolsk kastration", dvs. det er kastreret af sproget, af sprogets system af udsagn. Lidt banalt kan man udtrykke det sådan, at det ikke rigtig kan være i sproget, som skærer det til. Som den danske digter Per Højholt engang sagde, så findes det nøjagtige ord for "jeg" ikke (Højholt, 1989: 25). Hvis jeg stiller mine meritter op på et CV, eller hvis jeg får den opgave at sige, hvem jeg er, på ti minutter (eller for den sags skyld på ti timer), så får jeg alligevel aldrig det hele med. Det betyder dog ikke, at der er en substantiel "kerne" bag ved subjektet, som blot ikke kan formidles sprogligt. Subjektet, som Lacan definerer det, er ikke andet end sin splittelse. Subjektet er ikke blot fremmedgjort i sproget, således at chancen for, at det rent faktisk kan finde sig selv, er til stede. Subjektet er *ikke andet end selve manifestationen af fremmedgørelsen*. Vi finder aldrig helt os selv eller hinanden i sproget. Der er ikke noget endegyldigt system af udsagn, som udtrykker tilværelsens gåde, og der er heller ikke en overordnet kommunikativ fornuft, som langsomt finder sig selv.

Hvis vi skal lede efter subjektet, skal vi derfor lede efter det på udsigelsens niveau. Men udsigelsens subjekt optræder ikke noget sted i udsagnene, uanset hvor fintmasket et

2 Vi har i artiklen fravalgt at indgå i dialog med andre både ældre og nyere tænkere, der teoretisk og praktisk udforsker udsigelsen, fra Platon over Kierkegaard til f.eks. Derrida og Deleuze. Vi har også fravalgt at jævnføre med litteraturteoretiske studier. Dette er intenderet, for så vidt som vi ønsker at udfolde et lacaniansk begreb om udsigelsen, samt udsigelsesstrategierne, samt at bruge plads på at give disse strategier en vis "fænomenologisk" tyngde. Vores tekst er dog på samme tid åben for forbindelser til andre tænkere og teorier, der er beskæftiget med dette emne.

netværk af udsagn, man forsøger at stille op omkring en person. I sidste ende er udsigelsens subjekt selve det brud, der altid, ifølge psykoanalysen, forstyrrer enhver diskurs. ”Jeg er en spændende og dynamisk person”, siger man eksempelvis om sig selv, og mener det sikkert også. Men der er også den lille mulighed, at man ironiserer eller blot ”spiller med” på en given lingo, hvilket i sidste ende gør udsagnet porøst. Lacan refererer i denne forbindelse til den klassiske vittighed om jøden, der fortæller en anden jøde, at han er på vej ned for at tage toget mod Lemberg. ”Hvorfor fortæller du mig, at du skal til Lemberg”, siger denne anden jøde, ”når du rent faktisk *skal* til Lemberg, og idet du fortæller mig dette, vil have mig til at tro, at du skal til Krakow?” (se Lacan, 1998: 139). Selv når et udsagn således faktisk er sandt (jøden skal faktisk til Lemberg), kan man være i tvivl om udsigelsens subjekt. Udsigelsens subjekt sidder ikke noget sted i udsagnene, men spøger alligevel i dem.

En anden måde at forstå det på, er ved at kigge på subjektets tidslighed. At vi er kastrerede af sproget, betyder som sagt, at intet udsagn rigtig synes at passe til subjektet, selvom vi alligevel er dømt til at udtrykke os via udsagn. Det betyder, at udsigelsen altid skabes retroaktivt, dvs. med tilbagevirkende kraft. Hvis jeg er forfatter, så ændrer mit debutværk som oftest karakter i lyset af mine senere værker. Samme fænomen gælder livsvalg, hvor dele af mit liv først får alvor kan tillægges betydning og giver mening efter senere valg (jeg finder ud af, at jeg faktisk *var* interesseret i dansk i gymnasiet, selvom jeg ikke troede det, da jeg pludselig tillader mig selv at begynde at læse romaner). Min beskrivelse af mig selv står således konstant til forhandling. Fænomenet kan endda iagttages helt ned på sætningsniveau. Som den tyske forfatter Heinrich von Kleist har bemærket, så finder der altid en gradvis dannelse af tanken sted, *mens* man taler. Udsigelsens niveau er igen det niveau, hvorfra sådanne ændringer, tanker, brud og forandringer i den række af udsagn, vi normalt klamrer os til, kan opstå. Subjektet (dvs. udsigelsens subjekt) er ”utidigt”, som den danske Lacan-fortolker Kirsten Hyldgaard siger det (Hyldgaard, 2003: 7-17). Der kan altid vise sig noget. Vi halser efter vores udsigelse.

Udsigelsens subjekt er det, som holder sproget og den symbolske orden i live. Fortællelser, pudsigte forglemmelser, ombytninger af ord, hakken og stammen, gentagelser, drømmens syntaks osv. er for Lacan og psykoanalysen ikke ubetydelige fejl, men netop det, som viser os noget meget mere sandt om os selv, end den gængse og glatte ”formidlende” sprogbrug. Lacan opstiller her en dikotomi mellem egoet og subjektet: Egoet består i en forsikning mod det utidige subjekt. Egoet består sprogligt set af en række udsagn, som jeg – for ikke hver eneste morgen at skulle tage mit liv op til fornyet overvejelse – med god grund klamrer mig til. Som Lacan siger, er egoet ”summen af mine fordomme” (se Lacan, 1991: 41). Men subjektet er det, som tvinger egoet til at tænke. Subjektet borer hul i egoet. Subjektet borer hul i mit navn, min titel, min sociale rolle, min fantasi om mig selv som hel. Det går bag om mig, og alligevel er det igen ikke noget substantielt, som jeg kan falde tilbage på.

Således skulle det være klart, at Lacans begreb om udsigelsens subjekt også har ret alvorlige filosofiske konsekvenser. Lacan udlægger dette i forbindelse med Descartes’ gamle begreb om cogitoet, der, skønt ofte hånet i nyere bevidsthedsfilosofi, alligevel inaugurerer, hvad vi i dag kalder moderne, kritisk tænkning. Cogitoet er for Lacan intet andet end den tvivl, som Descartes baserer sin metode på. Descartes’ tvivl rammer al den viden, vi måtte

tage for givet, hvad enten det er vores dagligdags forståelse og praksisomgang, eller den mere formelle viden, som står i de encyklopædier og leksika, vi baserer vores omverdensforståelse på. Som filosofen Mladen Dolar formulerer det i en artikel om Lacan og Descartes, handler det for Descartes om at "evakuere" bevidstheden, som må renses for ethvert objektivt modstykke, samt enhver støtte i sproget: "What eventually remains, is a pure vanishing point without counterpart, which can only be sustained in a minimal gesture of enunciation." (Dolar, 2003: 6). I Lacans genlæsning af Descartes er det her, vi skal finde den tænkning, som kendetegner cogitoet, og om hvilken Descartes berømt siger, at *jeg tænker, altså er jeg*. Med Lacan kan vi mere radikalt sige, at *jeg tænker, altså er jeg ikke*. "Thought depends on the signifier, which turns the subject into the empty point of enunciation, instead of founding his/her being" (Dolar, 2003: 9). Tænkning er hos Lacan en problematisering af al den viden, vi har, samt de måder, vi har befæstet vores ego på. Vi har alle denne tænkning i os, kunne man hævde, eftersom vi alle er mere end blot en række udsagn: Vi er også den udsigelse, der omstøder ethvert udsagn.

Spørgsmålet er nu blot, om der findes måder at udnytte udsigelsens subjekt på, som bedre iværksætter tænkning, end sædvanlig egolåst sagprosa gør det? Egolåst sagprosa er i vores optik, og i forlængelse af det ovenstående, betegnelsen for den prosa, som er låst til et navn og en titel, dvs. en bestemt position i den symbolske orden eller en bestemt tildeling af symbolsk identitet. Som en forsker engang sagde til en konference, da han var blevet hårdt presset på nogle af sine argumenter: "Jeg har publiceret ekstensivt om emnet!" Med andre ord: Tro mig, fordi jeg har publiceret de rigtige steder, og fordi jeg er en højt betitlet akademiker. Tro mig på mit navn. Det er her, spørgsmålet om udsigelsesstrategier bliver relevant, som et spørgsmål om at lege med og ændre på det navn, man skriver under, med det formål at åbne nye rum for tænkning.

Pseudonymet

Den første strategi, man støder på i denne forbindelse er pseudonymet. Et pseudonym er på en måde arkeformen for eksperimenter med udsigelsen. Man skriver her under et "falsk" (pseudo) navn med det formål at udnytte eller fremskrive den distance, der (altid) er, mellem forfatter og forfatternavn. Man kunne indvende, at pseudonymet oftest blot fungerer som dække for anløbne eller ulovlige aktiviteter. Jeg udgiver mig for at være denne eller hin person, eller jeg rejser under falsk pas, hvis jeg ikke vil afsløres i at smugle stoffer eller våben, og jeg skriver under pseudonym, hvis jeg er ude på at svine andre til, men ikke vil tage skylden for det. Vores interesse her er imidlertid de rent formelle fordele ved pseudonymet som udsigelsesstrategi. Pseudonymet åbner splittelsen i subjektet. Den opdagelse, at jeg kan udgive mig for at være en anden person, end den, jeg "er", er en vigtig erfaring. Som Lacan bemærker, så er en konge, der tror, han er konge, lige så gal, som en gal mand, der tror, han er konge (Lacan, 2006: 129). Vi har de titler og symbolske mandater, vi har, fordi den symbolske og sociale orden er struktureret på en måde, der tillader os disse titler og mandater. På den måde kunne man godt tillægge smugleren, der godt ved, at det ikke handler om at *være nogen*, men om at *udgive sig for nogen*, mere tænkning, end buschaufføren, der tror han

er buschauffør, eller professoren, der tror han er professor. På egoets plan er det selvfølgelig rigtigt, at jeg er mig, men på subjektets plan er det forkert. Subjektet er ikke andet end den splittelse, der underløber ethvert tænkende væsen.

Som udsigelsesstrategi er pseudonymitet således anonymitet med et navn. Et navn med alt hvad det indebærer af fiktioner og forestillinger, men hvor henvisningerne så at sige peger det forkerte sted hen. Da J.K. Rowling i april 2013 udgav kriminalromanen *The Cuckoo's Calling* var det under et andet navn: Robert Galbraith. Et pseudonym. I første omgang handlede projektet om, at Rowling gerne ville kunne skrive til en læser, der var uvildig, og altså at bogen ikke skulle modtages som en roman af 'hende der, der har skrevet Harry Potter'. Den brudte forbindelse til Rowlings eget navn holdt dog kun ved i et par måneder, før hun blev "afsløret" som den, der gemte sig bag det andet navn. Man skulle nu synes, at maskeraden således var forbi, og at det faktum, at Galbraith = Rowling, ville gøre substitutionen overflødig. Imidlertid sker der det, at Rowling, efter afsløringen, annoncerer, at hun ønsker at fortsætte serien – men stadig under pseudonymet, hvilket selvfølgelig vidner om, at det navn, der dækker over forfatterens navn, lige så meget var og er en mulighed for Rowling for simpelthen at skrive anderledes som Galbraith, end hun gjorde som Rowling. Der indskriver sig den minimale forskel Galbraith $\neq$ Rowling, hvilket selvfølgelig samtidig betyder, at Rowling $\neq$ Rowling. Med Lacan kan man sige, at Rowling hermed er lykkes med at adressere sit splittede subjekt.

Hvorfor mister pseudonymet ikke sin effekt af at være blevet afsløret? Måske fordi fiktionen begynder lige ét trin før, vi ønsker at erkende det. Ja, måske fordi selve den tænkning, der lige nøjagtigt går forud for skrivningen, begynder med denne fiktion eller forskydning fra mig selv, som en almindelig krop, til ideen om en forfatter. Vi er netop ikke blot rene kommunikationskanaler, der direkte medierer den tænkning, der kommer ned på papiret. Tænkningen selv opstår derimod gennem ideen om, hvad og hvordan man *kunne* skrive. Hvordan man, som selvbevidsthed, kunne negere sig selv gennem det skrevne. At Rowling kun er i stand til at fortsætte serien som Galbraith, vidner selvfølgelig om, at kun Galbraith i sandhed er i stand til at fortsætte serien. Rowling har med andre ord iværksat den selvbevidsthed, der hedder Galbraith. Pseudonymet er en leg med et navn, men gennem dette navn også en leg med en anden tænkning. En tænkning, som er afhængig af, at forfatteren har et andet navn for, hvem forfatteren er, end det navn, der trivielt hæfter sig på den krop, der oplever denne tænkning.

Nogle vil opponere mod at kalde Rowlings forfatterskab for "tænkning" – men det skal her forstås i helt generel forstand: Som grundlaget for, hvad vi kan skrive. Tænk blot på, hvordan folk gebærder sig i internettets mange kommentarspor. Det har længe været kendt, at en grov og ufølsom tone præger internetkommunikation i en grad, der er uset andre steder. Har vi ikke netop her et eksempel på, hvordan en eller anden form for minimal pseudonymitet åbner op for en tænkning, der ellers synes umulig? At man hedder 'Karl23' eller 'Gæst29', er for det skrivende subjekt nok til at åbne muligheden for, at netop dette pseudonym – dette navn – er i stand til at sige, ja endda mene: "Du er da den største omgang lort, der har betrådt denne jord" (eller lignende endog endnu mere kraftfulde eder) uden særlig grund. Det handler igen ikke (kun) om muligheden for at sige noget uden at blive opdaget, for i langt de fleste

tilfælde er pseudonymet direkte knyttet til en email-adresse eller endda et almindeligt, borgerligt navn. Langt snarere handler det om, at 'Karl23' kan bruges som et slags eksternt skelet, som på en måde får sit eget liv, og som jeg kan forholde mig langt mere skødesløst til, end mit normale høflige jeg. "Det ubevidste er struktureret som et sprog", siger Lacan (Lacan, 1998: 149). Hvilket betyder, at min ubevidste tænkning ikke gemmer sig langt nede i mine personlige dybder, men tværtimod er noget, der udspilles "derude", især når jeg tillader mig at bruge sproget frit, uden i samme nu at skulle tænke på konsekvenserne for mit ego. I en vis forstand lever vi allerede i pseudonymitetens tidsalder, hvor den minimale distance mellem mig selv bag skærmen og mit virtuelle jeg allerede er nok til, at der kan åbnes op for tænkningen.

Pseudonymet er en metafor. En substitution. Men præcis ligesom med den litterære metafor, så lader det sig ikke blot direkte oversætte eller reducere til det, der menes at ligge bag. Constantin Constantius er ikke *bare* Søren Kierkegaard, der ved denne tilbageførelse eller afsløring så træder frem som metaforens sandhed. En sådan reduktion bygger på forestillingen om, at forfatteren først og fremmest er lig sig selv på en måde, der senere kan tilsøres af et pseudonym. Et pseudonym er heller ikke bare snyd, men har sin egen sandhed, kunne man sige, som det er op til subjektet at forvalte. Vores idé er med andre ord, at pseudonymets sandhed ikke afslører sig som noget tidsbestemt: Nu skriver jeg dette – bagefter tilsætter jeg et andet navn, der substituerer mit eget. Derimod er pseudonymet netop forudsat allerede under skrivningen. CVA *er* ikke først og fremmest en stribe af individer, der skriver, hvorpå navnet CVA tilsættes. Allerede i tænkningen tænkes der *som* CVA, hvilket resulterer i en anden tænkning end den, hvor man forestiller sig, at navne-substitutionen – tilsætningen af pseudonymet – sker *efter* skrivningen. Pseudonymet er denne måde i stand til at åbne for tænkningen. Det "kan noget". Et klassisk tv-program for børn på Danmarks Radio i halvfjerdserne hed *Farvel, jeg hedder Kurt* og handlede om en lille pige, der med denne salut tager afsked med sine forældre og rejser ud i verden (CVA, 2009: 35). "Kurt" var således navnet på pigens nye liv.

Når vi her ikke bliver stående ved pseudonymet har det sin grund i den fare, som vi delvist allerede har omtalt i det ovenstående, nemlig at pseudonymet, om end ikke i Lacans subjekt-logik, så i hvert fald i en hverdagsrationel forståelse hænger sammen med afsløringen. Afsløringens mekanik næres af en slags "no nonsense"-humanisme, som mener, at der bag ethvert udsagn er et menneske af kød og blod, som må stå ved sine ord og handlinger. Når et falsk navn uden krop pludselig optræder i medierne, er disse humanister på spring. Vi kan ikke blot have en Robert Galbraith eller en Constantin Constantius til at flakke rundt. På samme måde er afsløringen også en fare for den skrivende selv, som – efter afsløringen – vil have tendens til nu at forsvare ikke kun sin egen, men også pseudonymets identitet. Rowlings forsøg handlede om ikke at få Harry Potter til at spøge i hendes mere voksne, alvorlige kriminalroman, men omvendt kan hun nu også blive tvunget til at angive klare linjer for Rowlings virke (de naive Harry Potter bøger) versus Galbraiths (de realistiske og bekymrede krimier), sådan så en vis orden og arbejdsdeling kan indtræffe. Hermed er problematikken omkring identitet og ikke-identitet midlertidigt udsat. De "utidigheder", der lykkedes med at kradse lidt i overfladen af egoet, det borgerlige navn, har nu blot fået et nyt rammevilkår,

nemlig *alteregoet*. Den negerende selvbevidsthed stivner til selvbevidsthed som selvbillede, dvs. som en ny fantasmatisk identitet.

Pseudonymet åbner for nye sider af tænkningen, men det kræver snilde og opfindsomhed ikke at lade sig afsløre på en måde, så denne tænkning standser. Problemet med pseudonymet er, at det som "falsk" navn rent faktisk foregiver, at der er noget sandt underneden. Anonymet og det kollektive pseudonym er for så vidt afledte former af pseudonymet, men alligevel strategier, som forsøger at udfordre og yderligere problematisere ideen om en humanistisk sandhed "under" navnet.

Anonymet

Pseudonymitet er anonymitet med et navn, sagde vi. Anonymitet kan på en måde siges at være pseudonymitet uden navn, dvs. et falsk navn som ikke engang er et navn. En måde at henvende sig på, som ideelt set ikke har noget navn, men blot er en stemme eller et virkende intet. Paradokset er måske bedst illustreret hos Homer i det berømte møde mellem Odysseus og kyklopen Polyfem. Odysseus undslipper listigt kyklopens hule ved fra begyndelsen af deres møde at kalde sig *Ingen*. Da Odysseus og hans mænd blænder kyklopens øje med et træspyd for at få bedre mulighed for at liste ud af hulen, råber kyklopen desperat til de andre kykloper, at "*Ingen* gør mig fortræd!" Og som resultat heraf kommer ingen til undsætning.

Odysseus' snedighed er selvfølgelig vidt berømt, men i tilfældet med kyklopen kan vi hurtigt aflæse, hvad successen i hans strategi består i. Den består i, at kyklopen, modsat Odysseus, ikke er særlig snedig, men blot et dumt dyr, der ikke kan forstå abstraktioner. Det besynderlige ved anonymitet er netop, at det er en form for pseudonymitet, der henviser til et abstrakt-generelt navn. Anonymitetens vilkår er det, at navnet reduceres til en form for tom henviser (som f.eks. *Ingen*). "Brevet blev indleveret anonymt." "Vi modtog et opkald fra én, der ønskede at være anonym." Henviseren "anonym" angiver paradoksalt, at *her* er noget, som ikke har noget navn, og som ikke ønsker at findes under et navn. Det er således både en kastration, en slags indsættelse i den symbolske orden, og – som pseudonymet – et forsøg på at manipulere med denne kastration.

Tænk på hackergruppen *Anonymous*, som opererer på alle mulige platforme i alle mulige konstellationer, alt sammen tilskrevet dette navn – *Anonymous* – som både er et navn og et ikke-navn. Den store styrke ved en sådan bevægelse er, at den er et slags radikaliseret pseudonym, som har en nærmest minimal struktur for det, den foretager sig. Således lykkes den også med at trække værensspørgsmålet endnu skarpere op end pseudonymet: Hvem eller hvad står bag *Anonymous*? Dette spørgsmål kan endog aflæses i selve bevægelsens logo: En anonym, jakkesætsklædt arbejder, som i stedet for et ansigt, et ego, har et spørgsmålstegn. Anonymet selv stiller spørgsmålet. Hvem er vi så? Hvad er gåden i dette subjekt? Ifølge Lacan er det neurotiske, kastrerede subjekt netop karakteriseret ved et spørgsmål: "Neurosens struktur er essentielt set et spørgsmål" (Lacan, 1997: 174). *Anonymous* er selvfølgelig selv kastreret og ikke et "svar" i nogen simpel forstand, dvs. den er ikke hinsides den symbolske orden. Bevægelsen undslipper ikke den symbolske ordens repræsentationsformer, men stiller i radikal forstand spørgsmålstegn ved dem.

Anonymet har nu den helt konkrete force, at den giver mulighed for, at aktører, der ikke anerkendes som politisk (eller socialt eller videnskabeligt osv.) acceptable subjekter, kan få en stemme, der så viser tilbage til et "ingen". Tænk for eksempel på de anonyme pamfletskribenter fra den amerikanske revolution. Muligheden for at sige noget, der ikke bandt sig øjeblikkeligt til ens borgerlige navn, var muligheden for ikke at miste livet. Den anonyme afsender kan, i bedste fald, provokere tænkning frem, fordi egoet ikke er lige til at finde. Udsigelser fra anonyme positioner har samme gådefulde effekt, som objekter, vi ikke helt ved, hvad skal bruges til. De må undersøges, studeres, tænkes over. I og med at anonymet trækker sig helt ind i sig selv, uden at skilte med, hvem det udgøres af, forsøger det at blive ren udsigelse, kunne man sige. De udsagn, det ytrer, er i princippet alles. Ingens og alles. Faren i anonymet er imidlertid, at det på en måde er for radikal en strategi. Mellem ingen og alle, vil enhver siddende magt alligevel forsøge at placere et ansvar på *nogen*, dvs. forsøge at fremmane fornemmelsen af den anonyme bevægelse som udgjort af banditter, forbrydere og medløbere. Således har *Anonymous* da også tiltrukket alverdens konspirationsteorier om, hvem de er kædet sammen med, og hvem der står bag. Pseudonymet kan i bedste fald lykkes med at fremskrive subjektets splittelse, men må hele tiden kæmpe mod afsløringens humanisme. I tilfældet med anonymet totaliseres splittelsen: Vi, eller denne bevægelse, denne "ting", kan slet ikke være i sproget, kan slet ikke have noget navn. Altså er der ikke noget her for humanismen at afsløre. Og således tager kampen snarere form af humanismens mystificering eller dæmonisering af anonymets potentiale.

Lige som i tilfældet med pseudonymet er den eksterne fare også en fare for selve anonymets praksis. Den gamle ide om politik som noget, der er afhængigt af masserne eller "folket" i bred forstand, kan illustrere dette. At folket er en bred, anonym massebevægelse, der sætter hårdt mod hårdt i kampen mod kapitalismen og overmagten, er både en fare og en mulighed. En mulighed på den måde, at når der dumper en anonym pamflet ned fra himlen, ud fra kirketårnet eller ind ad postkassen, så tvinger det (næsten) navnløse udsagn en refleksion igennem; "kunne den rene stemme, der her taler, samtidig være min?" Ligesom den syntetiske stemme, *Anonymous* bruger. Taler dette "ikke nogen", folket, faktisk præcis om min undertrykkelse, eller på tværs af min splittelse? Er det på en måde også mig, der taler? Hagen er imidlertid, at folket på samme tid, som det kan frigøres som anonym masse, også kan stivne i en indforstået og uproblematiseret anonymitet, i stil med det, som Martin Heidegger ville kalde "*das Man*". Hvis den anonyme masse begynder at identificere sig med sin anonymitet, i stedet for at udforske den, så sker overgangen fra massen som "ingen og alle" til massen som det uheldige "ingen, men alligevel nogen". Anonymets fare er, at dets praksisser stivner i ritualer og utematiseret enighed. Anonymiteten bliver en slags indforstået viden, der ikke refererer til nogen anden idé, end at "sådan gør vi her".

Anonymet sætter tænkningen på spidsen, men det kræver standhaftighed ikke at lade sig mystificere eller mystificere sig selv. Anonymets problem er, at selve hemmeligheden om, hvem der står bag, kan komme til at tage al fokus. Idet anonymet er en form for ren gåde, kan denne hemmelighed også blive et problem for selve den anonyme tænkning eller bevægelse, der stagnerer som en slags ritualiseret eller stileret dvælen i sig selv.

Kollektivet

I pseudonymitet leges der med et falsk navn, et dæknavn. I anonymiteten leges der med spørgsmålet, om det kan lade sig gøre at henvende sig uden navn. Men hvad betyder det, hvis flere subjekter går sammen om at ophæve eller uvæsentliggøre deres navne i et nyt navn, et kollektivt navn? Hvad er det, som er særligt for det kollektive pseudonym? Igen handler det om forholdet til udsigelsen. Udsigelsen kan ikke repræsenteres, den er ikke mulig at inkarnere – den sidder ikke i et bestemt ego, eller en bestemt krop. Den er ikke andet end hullet i eller splittelsen, der underløber egoet. Som vi har udlagt den pseudonyme strategi, er den en mulighed for at ”fremskrive”, i betydningen fremprovokere, min egen splittelse, at blive opmærksom på mit navn som noget, der i en vis forstand altid er falsk. Den anonyme strategi handler på en måde om at ”renskrive” splittelsen, dvs. at rendyrke den i udsigelsen uden navn. Den kollektive strategi handler om at ”indskrive” splittelsen i et nyt navn, som overgår de individer og navne, som tager del i udforskningen af det. Dette navn er, som i den pseudo- og anonyme strategi, ikke en repræsentation af det eller de navne, der er bag ved det. Hvis det var det, var der tale om en interesseorganisation, en fodboldklub eller en anden for form gruppeidentitet. Faren i den kollektive strategi er for så vidt netop, at den stivner i en ny form for overindividuel identitet, men muligheden er på den anden side, at den på nogle måder bedre end både pseudo- og anonymet kan behandle, arbejde med og undersøge splittelsen gennem sig selv.

Som et første, fiktivt, eksempel på et kollektivt pseudonym kan vi bruge Jean-Paul Sartres beskrivelse af ”Knægten” fra hans *Familiens idiot* (se også CVA, 2012: 106). Knægten er en figur, som en gruppe drenge på en kostskole benytter sig af. Når de laver løjer eller gør oprør mod skolens hierarki, så gør de det som Knægten; det er ikke Pierre eller Jacques eller Dominique, der gør det, det er Knægten. Samtidig er det heller ikke de individuelle drenge, der ved, når Knægten skal træde til, eller hvordan figuren konkret skal gøre det. På en måde er det simpelthen Knægten *selv*, der ved det. Denne figur kan teoretiseres ifølge det, som Sartre i sin *Kritik af den dialektiske fornuft*, kalder ”tredjeparten” (se Sartre, 1972). Tredjeparten er det i en gruppe, som overgår gruppen, forstået som blot en addition af individer. Tredjeparten er en øvelse i at tænke på fleres vegne samtidig. Der er for Sartre noget universelt på spil i at undersøge kollektivitet, og i at undersøge det kollektive pseudonym som udsigelsesstrategi. Det handler om at lade sig selv, sit ego, sprænge af den kollektive tænkning, som kan iværksættes gennem tredjeparten eller det kollektive pseudonym. Hvad kan ”vi” tænke sammen, når det antages, at vi i og med dette ”vi” forsøger at løfte os over både vores egne, men også dette konkrete fællesskabs interesser?

Et kendt eksempel på den type af kollektivt navn, vi peger på her, er matematikerkollektivet ”Nicolas Bourbaki”, der fra 1930’erne begyndte at redefinere grundlaget for matematikken, og som ved at publicere således stræbte efter universalitet i argument og udsigelse. Det fascinerende ved Bourbaki, som vi gerne vil diskutere som udsigelsesstrategi, ligger i dets udsigelsesmulighed: Det, at navnet principielt er tiltænkt eller dedikeret til alle, som ønsker at tænke nyt i Bourbakis ”ånd”, kunne man med et lidt højspændt begreb sige. For så vidt kunne man også forestille sig en virksomhed (dvs. et kollektiv af ledere og medarbejdere), der hed

Nicolas Bourbaki, og som fremstillede lækre badehåndklæder, men den henvendelse, som et sådant firma kunne foretage, ville ikke være den samme, som den, der udspringer af tankekollektivet. Vi ved, at håndklædefabrikanten er interesseret i at sælge sine håndklæder, men omvendt kan vi ikke være helt sikre på, hvad det er tankekollektivet vil. I tilfældet med virksomheden er der tale om en henvendelse, der med dens navn vil indgyde os tillid ("made by Gucci", hedder det eksempelvis). Her bliver navnet et "brand", igen en slags egotale, der er låst til bestemte måder at forstå og fremstille sig selv på. I tilfældet med tankekollektivet er navnet omvendt en slags undersøgelse i sig selv. Hvad kan vi gøre under dette navn, som vi ikke kan i eget navn, dvs. i navne, som altid synes delvist låst til mine egne interesser, og som altid har et element af forsvar indbygget i sig?

Til forskel fra den pseudonyme praksis er der ikke tale om et dæknavn, men om en kultivering af det forhold ved pseudonymet, som vi allerede omtalte ovenfor, nemlig at det kan åbne for nye måder at tale og skrive på. Til forskel fra den anonyme praksis er der ikke tale om en anarkistisk anonymitet, der slet ikke accepterer sproget og dets navne, men om undersøgelsen af et nyt navn. Den kollektive praksis har netop den fordel, at den i sproget aktiverer et nyt navn, som er tilgængeligt for den gruppe, som arbejder på projektet, og er det, for hvilket alle er lige. Til daglig kan gruppen af matematikere under navnet Bourbaki fint gå rundt og være Pierre og Jytte og John og Rania. Hvis nogen spørger, hvem folkene "bag" Bourbaki er, kan de ganske roligt sige: Pierre, Jytte, John og Rania. Men det betyder ikke, at gruppen kun er det. Den er nemlig også Bourbaki. Igen er det vigtigt at sige, at det hverken er sådan, at Bourbaki repræsenterer Pierre, Jytte osv., eller sådan at eksempelvis Pierre som enkeltperson kan repræsentere Bourbakis synspunkter og holdninger. Der er ikke noget én til én-forhold mellem Bourbakis medlemmer og Bourbaki. Bourbaki er ikke andet end den udsigelse, som på en måde er den "ekstra", den "tredjepart", der er til stede i gruppen ud over Pierre, Jytte osv., og som de alle på skift og på samme tid kan indtage uden at udtømme.

Det skaber for så vidt bøvls for den klassiske formidling og journalistik, at der på den måde altid er én ekstra tilstede, end dem (Pierre, Jytte osv.), der interviewes. Da Dagbladet Information skulle interviewe Center for Vild Analyse om en bogudgivelse, blev interviewerens nødt til i selve artiklen at indfælde en slags parentes om sine problemer med at "tune ind" på udsigelsen:

Henrik Jøker Bjerre og Steen Thykjær bryder ind i hinandens sætninger og færdiggør dem for hinanden ligeså ubesværet som Rip, Rap og Rup, der nok har forskellige kroppe, men kun én fælles personlighed. Derfor har Informations udsendte et hyr med at notere, hvem der skal citeres for hvad. (Dagbladet Information, 05.12.09)

Som den ene af kollektivets medlemmer bemærker, skal interviewerens ikke tage det så tungt – for så vidt må hun også gerne citere de resterende forfattere i kollektivet, som ikke tager del i interviewet. Pointen er, at udsigelsen kan tilskrives CVA, mens de personer, som udgør CVA, i denne sammenhæng ganske rigtigt får en slags Rip, Rap og Rup-karakter. De er der, og de har deres egne navne med ind i projektet (Henrik Jøker Bjerre, Steen Thykjær osv.), men de er ikke vigtige, idet det vigtige er den udsigelse, som overgår dem. Vi har at gøre med et nyt navn (Bourbaki, CVA), som ikke blot betegner en "samling" af individer/

navne, som underskrivere på et fælles dokument, som man eksempelvis kender det fra den naturvidenskabelige udgivelsesform, hvor underskriverne er delt op i førsteforfatter, andeneforfatter osv. Ansvar ligges i navnet selv, kan man sige, og i den udsigelse, det på grundlag af, men også på trods af, dets individer, åbner op for.

Et pseudonym kaldes også nogle gange et *nom de plume*, dvs. et pennens navn, men først i de tilfælde, hvor en kollektiv pseudonymitet iværksættes, kommer denne betegnelse måske helt til sin ret. I tilfældet med den ”simple pseudonymitet”, hvor en forfatter skriver under ét eller flere forskellige navne, fører pennen som oftest tilbage til én og den samme hånd eller krop, som håndterer pennen – også selvom ideen egentlig er at sætte pennen fri. I det tilfælde, hvor der i virkeligheden blot er en Bourbaki-pen, mens der ingen bestemt hånd eller krop er til at håndtere den, har vi et *nom de plume*. Pennen skriver med forskellige hænder, og hvis vi opfatter pennen virtuelt, som selve den udsigelse, Bourbaki åbner, kan den for så vidt skrive med flere hænder på én gang.

CVA har i sit virke indtil videre både tænkt og udnyttet sig selv som pseudonym og som anonym bevægelse, men fungerer måske allerbedst som kollektivt pseudonym. Der er en parring i, at centeret opererer under et *nom de plume*. Således får redaktionen på Dagbladet Information, til hvilket CVA leverer ugentlige klummer, eksempelvis jævnligt henvendelser, der drejer sig om, hvem Center for Vild Analyse dog er, om det mon skulle være en kendt meningsmager, der står bag, eller hvad meningen med dette underlige navn i det hele taget er. Så vidt muligt arbejder Centeret dog også på at punktere forestillingen om noget ”hemmeligt” bag navnet, simpelthen ved bare at udlevere eller anføre de enkelte individers navne, hvis det er nødvendigt. Det originale er således snarere det kollektive element. Det, at en gruppe af individer (primært humanistiske akademikere, som ellers normalt er interesserede i at skrive i eget navn,) har sat sig for at udforske deres udsigelse *sammen*. Det, at de har besluttet ikke selv at stå i vejen for den tænkning, som navnet CVA bereder. Den intervention, som CVA opretholder, drejer sig altså om den kollektivt forankrede tanke og udsigelse gennem det kollektive pseudonym. Ikke så meget om drilsk at være pseudonyme eller radikalt at være anonyme.

Det betyder også, at det kollektive navn for så vidt minder mere om det, vi kender som et bandnavn, end det vi kender som navnet på en virksomhed eller en naturvidenskabelig udgivelse. Et bands musikere er ikke én for én ansvarlige for den musik, de spiller, men er ansvarlige *som band*, dvs. for musikken som fælles udsigelse. Lidt poppet sagt, så er der dog ofte ikke langt fra band til brand. Bandets forbandelse er ofte, at det kommer til at blive et blive spørgsmål om at leve op til sig selv, dvs. leve op til sit navn på musikscenen, og som nogen, der leverer varen, som er tro over for deres fans osv. Når bands er bedst, er de dog netop kollektiver, der undersøger deres eget navn som en mulighed for at overgå sig selv. Som vi har udlagt det ovenfor, har pseudonyme strategier generelt den fare, at de kan blive til uheldige maskespil, hvor mystikken om, hvem der er bag masken, hvilken virkelig hånd, der er bag pennen, kommer til at fylde mere, end selve den udsigelse og tænkning, som pseudonymet åbner. Det kollektive pseudonym har dog ikke sin fare i forholdet mellem dets virkelige person(er) og navnet. Det har på en måde sin fare i selve navnet. Enhver kollektiv strategi har brug for et nyt navn, som det kan arbejde under, ellers ville der ikke være tale om

en udsigelsesstrategi, men blot reproduktionen af en række udsagn: Bourbaki for en nytænkning af matematikken, Center for Vild Analyse for en nytænkning af den offentlige tale osv. Faren er dog netop, at også et sådant nyt navn kan blive til et brand. Navnet CVA kan blive et brand, der står for en særlig måde at anskue politik og populærkultur på, som konkurrerer på lige fod med andre anskuelsesmåder. Det kollektive navn stivner som brand, hvis det bruges som baggrund for en befæstelse af en helt bestemt position, et image, en virksomhed, et politisk program eller lignende. Her ville afsløringen af det kollektive pseudonym på en måde bestå i en afsløring af pseudonymet selv, som ikke andet end et navn som alle andre, dvs. en slags "samlebetegnelse". Man kunne også sige det sådan, at afsløringen i dette tilfælde tager form af sin modsætning, nemlig den synliggørelse, som branding netop består i. Er det bedste våben mod en kritisk bevægelse ikke netop nogle gange at drukne den i taletid og reklame, sådan så bevægelsen mister sin kritiske brod og på en måde indoptages i den eksisterende form eller identifikationsmåde?

CVA har som sagt forsøgt at modgå en sådan identificering på et højere niveau ved at teoretisere dets "vi" som en slags positiv anonymitet, hvis individer på den ene side gerne vil stå ved deres måde at tænke og analysere på, men som på den anden side tager afstand fra sig selv, og fra at skulle leve op til sig selv, både som individer og som gruppe. Faren ligger igen i, at CVA pludselig får markedsværdi og f.eks. formodes at kunne levere en bestemt form for vildskab. Konkret har denne fare for CVA bestået i at blive opfattet som "underholdning", som det eksempelvis for nylig fremgik af et program for årsmødet for *Den litterære institution* i Danmark, hvor der, som der stod i programmet, ville være: "Middag med underholdning ved bl.a. Center for Vild Analyse". Den suggestion, dvs. den tiltrækningskraft, som CVA trods alt har opnået gennem bøger, klummer i Dagbladet Information, radioprogrammer på Radio-24syv osv., er for så vidt uundgåelig. Men suggestionen kan også blive for voldsom. I stedet for at anspore til tænkning, kan den blive til det, som meget mere effektivt end en simpel afvisning af CVAs projekt, bremser det. "CVA – det er de der sjove nogen, der siger alle mulige helt vilde ting", kunne være et bud på en sådan løsning.

Vi kan her vende tilbage til det udtryk, at den kollektive udsigelse handler om at indskrive splittelsen i et projekt. Denne splittelse må fastholdes, således at udsigelsen ikke stivner i et brand, eller bliver ren suggestion. Man kan sige, at den kollektive tænkning ønsker at udvide rummet for splittelsen, og i virkeligheden stræber den hermed efter en gammel, og meget ambitiøs, filosofisk vision om, at "tænkning er for alle". Som den franske filosof Alain Badiou formulerer det, så er "filosofien absolut universel, filosofien henvender sig til alle, uden undtagelse" (Badiou, 2005). Det stiller imidlertid, hvilket ikke så ofte har været diskuteret, problemet om udsigelsen tilbage i filosofien igen. Eller som Kierkegaard (om end det var ironisk ment) sagde om Hegels storværk *Wissenschaft der Logik*, hvor projektet var at fremskrive ånden eller fornuften selv, så burde det have været publiceret "uden at angive forfatterens navn, uden årstal for udgivelsen, uden forord og fodnoter og uden nogen forklarende kommentarer, hvor forfatteren klargør vanskelige passager, som læseren måske ikke umiddelbart forstår [...], fordi det ville have bragt formen i overensstemmelse med indholdet", som Henrik Jøker Bjerre fint udlægger Kierkegaards synspunkt (Bjerre, 2013). Det, vi afsluttende har forsøgt at skitsere i denne artikel, er, hvordan det med det kollektive

pseudonym rent faktisk er muligt at træde til side for udsigelsen. Det er ikke mig, der udsiger. Eller rettere, som én af CVAs skribenter har formuleret det i et blogindlæg:

”Jeg udsiger, altså er CVA. Jeg udsiger, altså er jeg ikke” (CVA 2009: 23).

Litteratur

- Badiou, Alain: ”The adventure of french philosophy”, in: *New Left Review* 35, September-October 2005.
- Bjerre, Henrik Jøker: ”Kierkegaard talte med selvets stemme”, Litteratursiden.dk, offentliggjort 05.05.2013.
- Center for Vild Analyse: *100 vilde analyser*, Aarhus: Forlaget Findes, 2009.
- Center for Vild Analyse: *Særklasse – den tøvende revolution*, Kbh.: Informations Forlag, 2012.
- Dolar, Mladen: ”Cogito as the subject of the unconscious”, in: Žižek, Slavoj (ed.): *Jacques Lacan: Critical Evaluations in Cultural Theory*, Vol. II, New York/London: Routledge, 2003.
- Hyldgaard, Kirsten: *Det utidige subjekt: Lacan, Freud, Heidegger, Sartre, Badiou, Žižek m.fl.*, Kbh.: Roskilde Universitetsforlag, 2003.
- Højholt, Per: *Praksis, 8: Album, tumult*, Kbh.: Det Schønbergske Forlag, 1989.
- Lacan, Jacques: ”Presentation on Psychical Causality”, in: *Écrits*, The First Complete Edition in English, New York/London: Norton, 2006.
- Lacan, Jacques: *The Ego in Freud's Theory and in the Technique of Psychoanalysis*, The Seminar of Jacques Lacan, Book II, New York/London: Norton, 1991.
- Lacan, Jacques: *The Psychoses*, The Seminar of Jacques Lacan, Book III, New York/London: Norton, 1997.
- Lacan, Jacques: *The Four Fundamental Concepts of Psychoanalysis*, The Seminar of Jacques Lacan, Book XI, New York/London: Norton, 1998.
- Munk, Anne Myrup: ”Danskerne er en flok knoldesparkere og flottenheimere”, in: *Dagbladet Information*, 05.12. 2009.
- Sartre, Jean-Paul: *Kritik af den dialektiske fornuft: teori om de praktiske helheder*, Stjernebøgernes kulturbibliotek, Valby: Vinten, 1972.